

१६ संस्कृत

सं. नं. ११६

3867
पुस्तक
कथा

सामाजिक सेवा

४९०/५. ११६

(1)

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ऋषिरुवाच ॥ कौतूह
लसमुत्पन्नादेवता ऋषिसिंहरु ॥ संशयै
परिपूर्यन्तिव्योसंधमोर्धकाविदं ॥ १ ॥ कथं
बाधीयते सोमः शोभो वावर्धते कथं ॥ २ ॥
मंप्रश्नं महाभाग उवाच ॥ सर्वमसौ षट् ॥
व्यास उवाच ॥ ३ ॥ ऋषयः सर्वे यद
र्धमिहूपागतः ॥ तदहं संप्रवक्ष्यामि सो
मस्य गतिमुत्तमा ॥ अग्नौ हुतं च दत्तं च

(2)

सर्वसोमगतं भवेत् ॥ तस्मिन्नेकार्णवेद्योरे
मध्यमाने सुरा सुरैः ॥ तत्र सोमसमुत्पन्नः
शिताशुहिर्मन्त्रणः ॥ अष्टाशीतिसह
स्त्राणि विस्तीर्णो यो जना नय ॥ १ ॥ प्रमा
णं तन्विशेषस्य कल्पं च दशैव तु ॥ षोड
शीतिकल्पयत्र ॥ सोमोपि विधिर्भवति ॥
तत्र सोमं पुनर्देवाः पर्यायेणानुपूर्वशः ॥
प्रथमापि बतव द्वितीयापि बतव रविः ॥ वि

(2A)

विश्वेदेवास्तृतीयां तु चतुर्थीं सलिलाधिपः ॥
पंचमीं तु वषट्कारः षष्ठीं पिबति वासवः ॥
सप्तमीं मृषयोदे मष्टमीं मज्जलकपात ॥
नवमीं कृष्णपक्षे मस्य मप्रश्नाति कुबल ॥
दशमीं पिबते नायकं यथा दशममा ॥ द्वाद
शीं पिबते तस्य सर्वकला प्रश्नाति भागशुभा ॥
शात्रयोदश धनाध्यक्ष कुबेरः पिबते कु
ला ॥ चतुर्दशीं पशुपति पंचदशीं प्रजापतिः ॥

(3)

इसे रोषः कला रोष चंद्रमान प्रकाशते ॥ कला
षोडशकलायां तु अपः प्रविशते सदा ॥ असायां
तु सदा सोम औषधी प्रतिपद्यते ॥ तमौषधि
गतं गावपि बसं बसं यत् ॥ तक्षोरममृतं प
त्नामंत्रं पूतं द्विजांतैः ॥ तमग्निषु यत्
षु पुनराप्यायते ॥ तदिने दिने कला वृद्धि
र्षोर्णि सायां तु पूर्णता ॥ त्रिमूर्तं वसेद्वेत्त्रि
मूर्तं जले वसेत् ॥ ३ ॥ त्रिमूर्तं वसेद्गोपुत्रि

२

२

(30)

मूहर्तं वनस्पतौ ॥ वनस्पतिगते सोमे यस्तु
हिं स्याद्वनस्पतौ ॥ प्योरायां भ्रूणहृयायां सु
जतेनात्र संरापाः ॥ वन० ॥ नडु होपस्तुवाह
येत् ॥ नाश्रंतिपितृत्वं स्वदेशवर्षाणि पं
चये ॥ वन० ॥ मंधानयस्तुनरयेत् ॥ गावस्ता
स्पक्तिश्यंति पिरवालमपाजिताः ॥ (वन०) ॥
परान्नंपस्तुभुंजति ॥ तस्य मासुकुते होम
दातारमधिगधेति ॥ वन० ॥ स्त्रियोवोयो

(५)

३

ऋग्वेदः ॥ १ ॥ स्वर्गस्थाः पितरः सस्य च्य
 वंते रेतभोजिताः ॥ वनवायुः कृषादि तधावनं ॥
 चंद्रमाभक्षितः सतपितरः सस्य च्य तवाः ॥
 य इमा सोमोसतिं श्राद्धं तं गलिणीं शुचिः ॥
 ऋषभं जनयेत्तु तं वदं वेदपारंगं ॥ य इमा
 यः सोमोसतिं श्राद्धं तं सदापठेत् ॥ अक्षय्यं
 तं देवेभ्यो दत्तं पितृणां दत्तमक्षयं ॥ य इमापः
 सोमोसतिं पर्वकां सदापठेत् ॥ सवांवा

३

6A)

मानवा प्रोति सोमलोकं सगध्रति ॥ ५१ ॥ इति
श्रीसोमलोकं सगध्रमो नमो नम इति
नमः शौनकाय नमः शौनकाय ॥ ५२ ॥
इति सोमोत्सर्गः समाप्तः श्रीः नृसिंहाय
णामस्तु ॥ इदं पुस्तकं वेदं देवेभ्यः शिवता ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com